

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 15P/302/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715213542
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2016:8715213542.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, samosudkyňou JUDr. Dagmar Soliarovou, vo veci starostlivosti o mal. S. - Q., F.. XX.X.XXXX I. M., F.. XX.X.XXXX, bytom ako matka, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, deti rodičov matky E.. I. S., F.. XX.X.XXXX, T. H., E. XXXX/XX, práv. zast. Advokátska kancelária Hovan a Hospúdko, s.r.o., Spišská Nová Ves, M.Gorkého 8, a otca E.. Q. S., F.. XX.X.XXXX, T. A., C.. G. U. XX, práv. zast. Advokátska kancelária JUDr. Budziková & JUDr. Dachová, s.r.o., Poprad, Nám. sv. Egídia 41/95, v konaní začatom na návrh matky o určenie zaostalého výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na určenie zaostalého výživného **z a m i e t a .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Tunajšiemu súdu bol doručený návrh matky na určenie zaostalého výživného. v ktorom žiadala, aby súd zaviazal otca prispievať na výživu mal. Q. výživným vo výške 250 eur mesačne za obdobie od 1.9.2012 do 8.8.2013 a na mal. M. výživným vo výške 250 eur mesačne od 1.9.2012 do 8.8.2013. Svoj návrh odôvodnila tým, že otec detí sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti 17.6.2012, následne podal návrh na rozvod dňa 31.8.2012. Rozsudkom Okresného súdu v Poprade č.k. 14P/267/2012-78 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoP/17/2013 zo dňa 25.7.2013 bolo manželstvo rodičov rozvedené, maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a súd zaviazal otca prispievať na výživu mal. Q.Á. sumou 250 eur a mal. M. sumou 250 eur od právoplatnosti rozsudku. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 8.8.2013. Matka ďalej poukázala, že v rozhodnom období po odchode otca zo spoločnej domácnosti do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o rozvode sa sama starala o maloleté deti ako aj o chod celej domácnosti. Otec detí odchodom zo spoločnej domácnosti prestal hradiť splátku hypotekárneho úveru, ktorú v plnej výške hradila matka detí a ďalšie nevyhnutné náklady, akými sú inkaso, poplatky za krúžky, stravu, školu a podobne. V tomto smere poukázala na to, že výživné nepredstavuje len výdaje na úhradu zabezpečenia stravovania a ošatenia, ale aj úhradu energií za domácnosť, v ktorej deti žijú. Matka uviedla, že otec do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o rozvode zasielal finančné prostriedky, avšak podľa jeho uváženia, pričom v mesiaci september 2012 uhradil sumu 400 eur, v októbri 2012 až apríl 2013 po 250 eur, mimo mesiaca január 2013 - 230 eur, v máji 2013 sumu 350 eur, v júni 2013 sumu 200 eur a v júli 2013 sumu 200 eur. Tieto sumy nie je možné považovať za primerané potrebám maloletých detí ani možnostiam a schopnostiam na strane otca.

Na pojednávaní matka uviedla, že v období, za ktoré žiada určiť výživné, mal. M. navštevoval MŠ a mal. Q. 1.ročník ZŠ. Obidve deti navštevovali plavecký krúžok, ktorý zabezpečovala matka a pokiaľ išli k otcovi, matka im zabalila všetky potrebné veci, otec nemusel pre deti dokupovať žiadne ošatenie ani obuv. Otec po odchode zo spoločnej domácnosti prestal hradiť všetky poplatky, hypotéku, nehradil ani svoju alikvótnu časť a nehradil ani výdavky na domácnosť. Z týchto dôvodov si musela požičovať

finančné prostriedky od rodiny, situáciu v tom čase nezvládala, bola dlhodobo práceneschopná, čo jej prekážalo aj vo vykonávaní ďalšej činnosti týkajúcej sa znaleckej činnosti z oblasti psychiatrie. Preto nemala z čoho zabezpečovať výdavky na deti a na domácnosť. Pokiaľ sa týka plaveckého, ktorý deti navštevovali, výdavky predstavovali 300 eur na 2 mesiace. Matka hradila aj školu v prírode a lyžiarsky výcvik mladšieho syna. Takéto aktivity organizovala škôlka, do ktorej dieťa chodilo.

Na otázku právnej zástupkyne otca v súvislosti s darčekom maloletých detí na Vianoce 2012 táto uviedla, že deti dostali od jej rodičov lyže, korčule, lyžiarky, tableť, mobilný telefón a podobne.

Právny zástupca matky na pojednávaní upravil predmetný návrh, žiadal určiť zaostalé výživné od novembra 2012 vo výške 250 eur na každé z maloletých detí tak, aby bola splnená procesná 3-ročná lehota s poukazom na deň podania návrhu na určenie zaostalého výživného. Ďalej uviedol, že otec detí si neplnil vyživovaciu povinnosť v plnej miere, preto sa domáhajú určenia zaostalého výživného s tým, že žiadajú započítať platby, ktoré otec v uvedený čas platil. Pokiaľ sa týka partnera matky vo vzťahu k výpovedi otca, resp. právnej zástupkyne otca, právny zástupca matky uviedol, že bývalý manžel odišiel z domácnosti v auguste 2012, nasťahoval sa k svojej partnerke, pričom nepopierajú, že aj v živote matky je iný muž, avšak tento má trvalý pobyt v Košiciach a prechodný pobyt v Prahe, nie je nasťahovaný u matky detí a len keď mu pracovné povinnosti dovoľia, prichádza k matke maloletých detí. Čo sa týka dôvodov hodných osobitného zreteľa, je potrebné poukázať, že otec detí opustil spoločnú domácnosť a celé bremeno výdavkov ponechal na matku, pričom išlo o paušalizované výdavky. V tomto smere je potrebné poukázať aj na zdravotný stav matky detí, že v čase problémov v domácnosti mala matka s týmto spojené zdravotné problémy a otec detí ako lekár jej poskytoval aj zdravotnú starostlivosť ešte v čase, keď bola jeho manželkou. Vo vzťahu k zastaveniu konania resp. späťvzatiu návrhu na vydanie predbežného opatrenia právny zástupca uviedol, že matka detí bola zastúpená advokátom a preto následne po zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia bola poučená o tom, že ďalšie výdavky v konaní o vydaní predbežného opatrenia nebudú účelné, kým sa v odvolacom konaní rozhodne, prebehne už aj konanie o rozvod manželstva a určenie výživného do budúcnosti. Z odôvodnenia rozsudku 14P/267/2012 o rozvode manželstva ako aj z uznesenia 15P/228/2012 je zrejmé, aký bol podrobný rozpis príjmov a výdavkov účastníkov konania a vtedajších výdavkov na výživu maloletých detí. Svedčí to o oprávnenosti nároku na určenie zaostalého výživného. Odchodom otca zo spoločnej domácnosti došlo jednoznačne k poklesu príjmov tejto domácnosti a preto by súd mal prihliadať aj na dôvody hodné osobitného zreteľa. Otec si sám svojvoľne plnil svoju vyživovaciu povinnosť vo výške, ktorú si sám určil, pričom vrámcami rozvodového konania toto súd vyhodnotil inak a určil vyššie výživné. Plnenie vyživovacej povinnosti bolo v možnostiach a schopnostiach otca.

Otec vo svojej výpovedi uviedol, že s návrhom na určenie zaostalého výživného nesúhlasí. Za roky 2012, 2013 a následne riadne hradil výživné, staral sa o deti, prispieval na ne aj iným spôsobom, chodievali spolu na výlety, dovolenky, zakúpil im mobil a celovo na výživnom od septembra 2012 do augusta 2013 uhradil sumu 3.380 eur. Čo sa týka obdobia od decembra 2012, t.j. od upraveného návrhu do augusta 2013 sa jednalo o sumu 2.480 eur. Od augusta 2013 zasiela riadne výživné v zmysle rozhodnutia súdu. Predložil aj doklady o zakúpení niektorých vecí. Zároveň otec uviedol, že u mal. M. lyžiarsky výcvik v sume 33 eur a plavecký výcvik v sume 37 eur uhradil dňa 18.1.2013.

Právna zástupkyňa otca vo svojom vyjadrení uviedla, že s poukazom na procesnú stránku veci a aj vo vzťahu k upravenému návrhu, ktorým právny zástupca matky žiadal určiť zaostalé výživné od novembra 2012, je potrebné poukázať na to, že návrh bol podaný 26.11.2012, a teda najvyššie od dátumu 26.11.2012 je možné uplatniť si toto právo a preto za obdobie od 1.11. do 26.11.2012 vzniesla námietku premlčania. Otec po odchode zo spoločnej domácnosti zabezpečoval starostlivosť o deti približne v 1/3-ine, podieľal sa na zakúpení niektorých vecí pre maloleté deti a podieľal sa aj na výžive maloletých detí. Poukázala na písomné vyjadrenie, z ktorého je zrejmé, kedy otec zabezpečoval osobnú starostlivosť o deti v mesiacoch od septembra 2012 do augusta 2013. Právna zástupkyňa ďalej poukázala na to, že v septembri 2012 sa do rodinného domu nasťahoval priateľ matky, otec nemal prístup do domu a na nákladoch na domácnosť sa mal v tom čase podieľať aj partner matky. V uvedenom čase bol podaný aj návrh na vydanie predbežného opatrenia o úprave rodičovských práv a povinností k mal. deťom zo strany matky a to pod sp.zn. 15P/228/2012, tento návrh bol súdom prvého stupňa zamietnutý a konanie vo veci úpravy rodičovských práv a povinností bolo zastavené v dôsledku späťvzatia tohto návrhu matkou. Takže pokiaľ matka uvádza, že si v tom čase musela brať pôžičku na to, aby zvládla všetky výdavky týkajúce sa domácnosti a maloletých detí, nie je pravdivé, pretože ak by to tak bolo, trvala by na podanom návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností. Právna zástupkyňa ďalej

poukázala, že v zmysle ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine matka nepredložila žiadne relevantné dôkazy, na základe ktorých by súd mohol vyhodnotiť toto konanie ako dôvody hodné osobitného zreteľa. Navyše sa jedná o výživné za obdobie rokov 2012, 2013, t.j. čas, v ktorom deti boli zabezpečené formou úhrad a starostlivosti zo strany oboch rodičov a nebolo preukázané, žeby v tom čase deti strádali a ich životná úroveň nepoklesla. Pokiaľ sa týka zdravotného stavu matky, aj z výpovede otca je zrejmé, že k zhoršeniu zdravotného stavu došlo ešte v apríli 2012, kedy matka bola práceneschopná, avšak od apríla 2012 resp. mája 2012 opätovne začala pracovať a teda nejedná sa o časové obdobie, ktoré je predmetom tohto konania. Matka toto navyše nepodložila žiadnym dôkazným prostriedkom o trvaní práceneschopnosti resp. o poklese príjmu. Zároveň právna zástupkyňa poukázala na obdobné rozhodnutia vo veciach, a to rozhodnutie KS Nitra 9CoP/21/2013 a KS Bratislava 11CoP/560/2012, kde sa vyhodnocoval obdobný stav, pričom bolo konštatované, že v prípade, ak otec si plnil vyživovaciu povinnosť, podieľal sa na osobnej starostlivosti o maloleté deti a nedošlo k poklesu životnej úrovne mal. detí, nemožno uvedenú skutočnosť hodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre možnosť priznania zaostalého výživného. Otec preukázal aj formou listinných dôkazov, že okrem zakúpenia niektorých vecí deťom hradil aj ostatné mimoškolské aktivity. Matke nevznikla žiadna tieseň a deti boli riadne zabezpečené v tom čase všetkým, čo potrebovali.

Kolízny opatrovník uviedol, že je v záujme maloletých detí, aby bolo rozhodnuté aj o zaostalom výživnom do rozvodu, rozhodnutie ponechal na úvahu súdu.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania prítomných na pojednávaní, oboznámil sa s pripojenými listinnými dôkazmi, ako aj s obsahom celého spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu v Poprade č.k. 144P/267/2012-78 zo dňa 9.4.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 16CoP/17/2013 zo dňa 25.7.2013 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, maloleté deti boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživným po 250 eur na každé z maloletých detí. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 8.8.2013. V čase predmetného rozhodnutia príjem otca činil 2.200 eur mesačne, príjem matky činil 1.800 eur mesačne. Zároveň súd zobral do úvahy pri určení výšky výživného náklady na maloleté deti, majetkové pomery rodičov, aj rozsah styku otca s maloletými deťmi.

Dňa 1.8.2012 matka zároveň podala návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, žiadala vo veci vydať predbežné opatrenie s tým, aby súd zaviazal otca vrámcí predbežného opatrenia výživným na každé z maloletých detí sumou 400 eur mesačne. Uznesením OS Poprad 15P/228/2012-19 súd návrh matky na vydanie predbežného opatrenia zamietol, pričom už v uvedenom čase mal súd preukázané, že otec mal. detí vykonával starostlivosť o deti v priebehu mesiaca júl 2012 od 2.7. do 6.7. od 9.7. do 20.7., od 30.7. do 10.8., pričom v tomto období bol aj s maloletými deťmi v Bulharsku. Otec sa zároveň podieľal na výživnom a to aj osobnou starostlivosťou o deti. V tomto čase hradil aj hypotéku za rodinný dom, v ktorom deti s matkou žijú. Podaním zo dňa 26.9.2012 matka zobrala späť návrh na začatie konania o úpravu rodičovských práv a povinností a súd konanie zastavil.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí pravidelne v sumách, ktoré sú zročné za mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine vyjadruje zásadu, podľa ktorej možno priznať výživné odo dňa súdneho konania. Výnimku z tejto zásady tvorí výživné pre maloleté deti, ktoré možno priznať za dobu minulú, najviac za dobu 3 rokov pred dňom začatia konania. Po prijatí nového Zákona o rodine tak možno urobiť iba v prípade, ak sú na to dôvody hodné osobitého zreteľa. Tým sa zdôraznila nielen výnimočnosť priznania výživného pre maloleté dieťa spätne pred začatím konania, ale aj snaha zamedziť možných špekuláciám a zneužívaniu tejto možnosti, preto súd je povinný skúmať dôvody, ktoré bránili oprávnenému rodičovi uplatniť zákonný nárok ihneď po tom, ako povinný rodič prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť a pre čo návrh na plnenie vyživovacej povinnosti neuplatnil včas (rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.5.2007 sp. zn.: 9CoP/26/2007).

Z obsahu spisu a pripojených listinných dôkazov vyplýva, že rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti od júna 2012. Otec mal. detí za uvedené obdobie uhradil finančné prostriedky v mesiaci september 2012 vo výške 400 eur, október 2012 až december 2012 po 250 eur, január 2013 - 230 eur, február až apríl 2013 po 250 eur, máj 2013 - 350 eur, jún 2013 - 200 eur, júl 2013 - 200 eur. Osobnú starostlivosť maloletým deťom zabezpečoval jedna počas prázdnin 2012 v primeranom čase, v septembri 2012 v období 10 dní, v októbri 2012 - 10 dní, v novembri 2012 - 10 dní, v decembri 2012 - 13 dní, v januári 2013 - 10 dní, vo februári 2013 - 9 dní, v marci 2013 - 10 dní, v apríli 2013 - 10 dní, v máji 2013 - 12 dní, v júni 2013 - 10 dní, v júli a auguste 2013 počas polovice jednotlivých mesiacov. Zároveň otec predložil k nahliadnutiu pokladničné doklady o zaplatení plaveckého a lyžiarskeho kurzu pre mal. M. ako aj doklady o zakúpení niektorých vecí pre mal. deti. Z uvedeného je zrejmé, že otec za tento čas zabezpečoval deťom osobnú starostlivosť približne v 1/3-ine počas mesiaca, v čase prázdnin jednu polovicu, podieľal sa výživným, ktoré hradil v jednotlivých mesiacoch tak ako to bolo uvedené a deťom zakúpil aj ošatenie, obuv, resp. úhradu mimoškolskej činnosti. Je zrejmé, že k poklesu životnej úrovne od odchodu otca zo spoločnej domácnosti nedošlo. Obaja rodičia deťom zabezpečovali naďalej celkovú starostlivosť a hradili všetky výdavky. V mesiaci júl 2012 otec ešte uhradil hypotekárny úver za rodinný dom, kde deti spolu s matkou žijú. Potreby mal. detí tak boli riadne zabezpečené. Taktiež je zrejmé, že v predmetnom období bol zo strany matky podaný návrh na úpravu rodičovských práv a povinností ako aj na vydanie predbežného opatrenia, ktoré bolo súdom zamietnuté a vo vzťahu k úprave rodičovských práv a povinností návrh matka zobrala späť v celom rozsahu a súd toto konanie zastavil. Preto súd nezvážil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by bránili oprávnenému rodičovi uplatniť si zákonný nárok ihneď po tom, ako povinný rodič prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť, resp. ju neplnil v takom rozsahu, ktorá by u detí znížila životnú úroveň, resp. by sa jednalo o tieseň na strane matky a maloletých detí. Preto súd návrh matky zamietol a rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., pretože ide o konanie, ktoré môže začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa §-u 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované, podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha. Podľa ods. 2 cit. ust. odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že: neboli splnené podmienky konania, rozhodol vecne nepríslušný súd prvého stupňa, rozhodnutie súdu prvého stupňa vyniesol vylúčený sudca, alebo súd prvého stupňa bol nesprávne obsadený, to neplatí, ak senát rozhodol namiesto samosudcu, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza

z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa ods. 3 cit. ust. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.